

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Ordinului comun al Cancelariei de Stat, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Agenției de Guvernare Electronică, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenției Servicii Publice, Procuraturii Generale, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Ordinului comun cu privire la instituirea și organizarea Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne cu implicarea reprezentanților autorităților/instituțiilor publice vizate în activități de integrare și coordonare în procesul de aliniere a sistemelor informaționale de stat din domeniul ordinii și securității de drept la ecosistemul Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Ordinului comun cu privire la instituirea și organizarea Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA este elaborat în temeiul dispozițiilor punctului acțiunii 187 din Capitolul 24 al Anexei B din Clusterul I la Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 și art. 27 lit. b) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte și Republica Moldova, pe de altă parte a fost semnat la 27 iunie 2014 și a intrat în vigoare la 1 iulie 2016.

La 3 martie 2022, Republica Moldova a depus cererea de aderare la UE, iar la 17 iunie 2022, Comisia Europeană și-a emis avizul privind cererea de aderare la UE. Ulterior, la 23 iunie 2022, Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de țară candidată din partea Consiliului European, un semnificativ progres în procesul de aderare. Comisia Europeană a emis un raport pozitiv, subliniind importanța continuării reformelor pentru îndeplinirea criteriilor de aderare.

În noiembrie 2023, Comisia Europeană a emis o recomandare de deschidere a negocierilor de aderare cu Republica Moldova, iar în decembrie 2023, UE a decis să deschidă negocierile de aderare cu Republica Moldova și au invitat Consiliul să adopte cadrul de negociere, după finalizarea etapelor relevante prevăzute în raportul Comisiei. Deschiderea oficială a negocierilor marchează un moment semnificativ în drumul Moldovei către integrarea europeană.

În urma succeselor înregistrate, Republica Moldova a adoptat un Plan Național de Acțiuni pentru aderare la Uniunea Europeană (2024-2027), document care conține acțiuni ce urmează a fi adoptate/implementate pentru a pregăti țara de o aderare deplină la Uniunea Europeană. Prin acest plan, precum și prin Planul Național de Reglementare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, dar și Foaia de parcurs privind „Statul de Drept”, Republica Moldova și-a luat angajamentul să transpună în legislația națională directivele europene. Conex, capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate” are o structură organizatorică complexă și este orientat pe 11

domenii generale de activitate, care vizează lupta împotriva crimei organizate; cooperarea în domeniul drogurilor; lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării; cooperarea în domeniul de aplicare a legii, schimbului de informații; managementul frontierei de stat; azilul; migrația; vizele; cooperarea juridică în materie civilă și comercială; cooperarea juridică în materie penală și măsurile anticorupție. În ceea ce privește gradul de realizare a acțiunilor din capitolul 24, acesta este reprezentat detaliat în anexe.

În ceea ce privește securitatea internă, Republica Moldova a depus eforturi considerabile pentru a îmbunătăți sistemul de control al frontierelor și pentru a întări securitatea națională, având în vedere tensiunile regionale legate de conflictul din Ucraina.

De asemenea, autoritățile și-au consolidat eforturile pentru implementarea unor politici mai eficiente de gestionare a migrației și de protecție a refugiaților, aliniindu-se treptat la standardele UE.

Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană implică o aliniere treptată la standardele, politicile și sistemele UE, inclusiv în domeniul gestionării frontierelor. Subsecvent, în contextul aspirațiilor Republicii Moldova de integrare digitală europeană și de aliniere la standardele Uniunii Europene în domeniul interoperabilității, este esențială corelarea arhitecturii și mecanismelor ecosistemului digital național cu infrastructura interoperabilă a UE, în special cu ecosistemul gestionat de agenția eu-LISA (Agenția UE pentru operarea sistemelor informatice la scară largă în domeniul libertății, securității și justiției). Aceasta presupune integrarea sistemelor digitale naționale cu cele ale UE, în vederea facilitării schimburilor de date și informațiilor între statele membre.

Conform acțiunii 187 din Capitolul 24 al Anexei B din Clusterul I al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 s-a dispus întreprinderea acțiunilor pentru: „Instituirea unui punct focal național pentru interconectarea la rețeaua eu-LISA”.

Pentru Republica Moldova, alinierea la ecosistemul EU-LISA reprezintă:

- O prioritate strategică în procesul de aderare la Uniunea Europeană;
- Un mecanism esențial pentru managementul integrat al frontierei de stat;
- Un instrument vital pentru combaterea criminalității transfrontaliere, traficului de persoane și migrației ilegale;
- O condiție prealabilă pentru integrarea deplină în spațiul european de libertate, securitate și justiție;
- Un pas important pentru consolidarea capacităților instituționale în domeniul schimbului și prelucrării informațiilor.

În acest context, se propune constituirea Consiliului Național de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul EU-LISA, care va funcționa ca punct focal național, cu implicarea autorităților/instituțiilor publice ale Republicii Moldova care fac parte din sistemul național de ordine și securitate publică, controlul la frontieră și migrație, precum și alte instituții vizate în activități pentru conectare, gestionare și utilizare a Ecosistemului eu-LISA.

Consiliul se propune a fi constituit în conformitate cu:

- 1) Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană;
- 2) Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023;
- 3) Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (în vigoare din 23 august 2026);
- 4) Regulamentele Uniunii Europene privind interoperabilitatea sistemelor informaționale la scară largă.

Membrii Consiliului sunt autoritățile/instituțiile publice ale Republicii Moldova, emitenții ordinului. În componența Consiliului sunt incluse autoritățile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Justiției, nemijlocit responsabile de domeniile de control la

frontiere; migrația; azilul; cooperarea polițienească și judiciară, gestionarea resurselor informaționale care suportă activitățile de interoperabilitate cu eu-LISA, și anume Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General pentru Migrație și Serviciul Tehnologii Informaționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și Agenția de Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească din subordinea Ministerului Justiției.

Conectarea Republicii Moldova la ecosistemul eu-LISA este un proces care implică simultan mai multe autorități publice cu competențe distincte, dar profund interdependente. Absența unui mecanism formal de coordonare între aceste autorități generează riscul acțiunilor fragmentate, al suprapunerii eforturilor, al decalajelor în pregătire și, în ultimă instanță, al întârzierii nejustificate a procesului de integrare. Instituirea imediată a Consiliului de Coordonare, prin ordin comun al conducătorilor, creează cadrul instituțional necesar pentru ca toate autoritățile implicate să acționeze convergent, cu obiective comune, termene asumate și responsabilități clare.

Republica Moldova a dobândit statutul de țară candidată la Uniunea Europeană în iunie 2022, iar negocierile de aderare au fost deschise în 2024. Capitolul 24 al acquis-ului comunitar — Justiție, Libertate și Securitate prevede în mod explicit cerințe privind alinierea la sistemele informatice gestionate de eu-LISA, inclusiv SIS, VIS, Eurodac, EES și ETIAS. Progresul în acest capitol este evaluat periodic de Comisia Europeană, iar existența unui mecanism instituțional formal de coordonare constituie un indicator concret de angajament și capacitate administrativă, pe care Republica Moldova trebuie să îl demonstreze în fața partenerilor europeni. Publicarea ordinului în Monitorul Oficial conferă acestui mecanism forță juridică și vizibilitate publică, elemente esențiale pentru credibilitatea externă a procesului.

Ecosistemul eu-LISA nu reprezintă un sistem informatic unic, ci o arhitectură complexă de sisteme interconectate, fiecare guvernat de un regulament european distinct, cu cerințe tehnice, de securitate și de protecție a datelor specifice. Nicio autoritate publică nu deține, în mod individual, competența și capacitatea de a gestiona de sine stătător toate dimensiunile acestui proces. Consiliul de Coordonare, prin reunirea reprezentanților tuturor autorităților relevante din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Justiției, creează platforma de expertiză multidisciplinară necesară pentru a aborda integrat aspectele tehnice, juridice, operaționale și de resurse umane ale conectării la eu-LISA.

eu-LISA și Comisia Europeană desfășoară dialogul tehnic și juridic privind conectarea țărilor terțe și candidate prin intermediul unor puncte de contact instituționale formale. În absența Consiliului de Coordonare, Republica Moldova nu dispune de un interlocutor unic, cu mandat recunoscut și autoritate transversală, care să reprezinte ansamblul autorităților naționale implicate în negocierile tehnice și juridice cu eu-LISA. Ordinul comun, semnat și publicat în Monitorul Oficial conferă Consiliului legitimitatea necesară pentru a îndeplini această funcție de reprezentare și negociere la nivel european.

Procesul de conectare la eu-LISA beneficiază de potențiale surse de finanțare și asistență tehnică externă — fonduri IPA (Instrumentul de Asistență pentru Preaderare), programul TAIEX, asistență bilaterală din state membre UE, proiecte ale PNUD, ale Consiliului Europei și ale altor parteneri de dezvoltare. Accesarea eficientă a acestor resurse presupune existența unui mecanism instituțional formal, cu capacitate de planificare, absorbție și raportare. Consiliul de Coordonare va constitui structura necesară pentru identificarea, prioritizarea coerentă a asistenței externe, evitând suprapunerile între proiecte și asigurând complementaritatea intervențiilor.

Uniunea Europeană avansează rapid în operaționalizarea componentelor de interoperabilitate ale eu-LISA. Sistemul EES (Intrare/Ieșire) și ETIAS (Autorizarea Călătoriilor) sunt în stadii avansate de implementare la frontierele externe ale UE, cu impact direct asupra cetățenilor moldoveni și a fluxurilor transfrontaliere cu statele membre. Republica Moldova, ca țară vecină a UE cu frontieră directă cu un stat membru (România) și cu un volum ridicat de trafic de persoane, este afectată operațional de aceste sisteme chiar înainte de aderare. Punerea în aplicare

imediată a ordinului, din momentul publicării în Monitorul Oficial, este justificată tocmai de această urgență — fiecare lună de întârziere în constituirea mecanismului de coordonare se prezintă în întârzieri cumulative în pregătire și, implicit, în vulnerabilități operaționale și de securitate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Ordinului comun instituie Consiliul de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA (în continuare – Consiliul) ca mecanism interinstituțional de coordonare și supraveghere, aprobă Regulamentul de funcționare al acestuia și stabilește termenele și responsabilitățile pentru punerea în aplicare.

Proiectul Regulamentului stabilește cadrul juridic, atribuțiile, structura organizatorică și modul de funcționare a Consiliului.

Principalele prevederi ale proiectului sunt organizate pe 6 blocuri tematice:

- 1) Statutul Consiliului (mecanism permanent, fără personalitate juridică, rol consultativ);
- 2) Componenta interinstituțională (19 entități membre cu drept de vot care urmează să desemneze în calitate de membri persoane de nivel de conducere);
- 3) Atribuțiile pe cele 3 domenii: strategic, coordonare operațională, analiză și raportare;
- 4) Structura organizatorică: Președinte (Ministerul Afacerilor Interne), Secretariat permanent (2 persoane, pe lângă Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne);
- 5) Grupurile de lucru (2 pe aspecte cu caracter general și 7 pe aspecte conexe sistemelor specifice: SIS II, VIS, Eurodac, ECRIS, EES, ETIAS, e-CODEX);
- 6) Modul de funcționare și adoptare a documentelor.

Actul normativ propus introduce, în premieră pentru sistemul administrativ al Republicii Moldova în domeniul conectării la infrastructura informațională europeană de securitate și justiție, următoarele elemente noi:

1. **Mecanism interinstituțional permanent de coordonare pentru conectarea la eu-LISA.** Republica Moldova nu dispune în prezent de un organism similar, dedicat exclusiv coordonării procesului de aliniere la ecosistemul eu-LISA. Ordinul instituie Consiliul ca structură permanentă, cu competențe clar definite și o componentă largă de 19 autorități, asigurând astfel o abordare sistemică și coerentă a procesului de integrare.

2. **Cadru juridic dedicat pentru alinierea la sistemele informaționale ale UE în domeniul securității.** Regulamentul stabilește, pentru prima dată, un cadru normativ specific pentru coordonarea conectării la sistemele SIS II, VIS, Eurodac, ECRIS (inclusiv ECRIS-TCN), EES, ETIAS și e-CODEX, sisteme care constituie pilonii infrastructurii informaționale europene de securitate și justiție.

3. **Structură de secretariat permanent.** Spre deosebire de mecanismele ad-hoc anterioare, Consiliul dispune de un Secretariat permanent, cu cel puțin 2 persoane, funcționând pe lângă Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, cu atribuții clare de suport administrativ, documentar și tehnic, inclusiv gestionarea unei platforme electronice de colaborare.

4. **Grupuri de lucru tematice cu structură duală.** Regulamentul instituie atât grupuri de lucru pe aspecte generale (Juridic și Conformitate; Tehnic și Interoperabilitate), cât și grupuri de lucru specifice pentru fiecare sistem eu-LISA în parte, permițând tratarea specializată a cerințelor tehnice, juridice și operaționale ale fiecărui sistem.

5. **Instrument de suport pentru planificare strategică** – Consiliul va suporta analiza, elaborarea și actualizarea planurilor de acțiuni pe domeniu, inclusiv prioritizarea activităților și identificarea riscurilor, cu asumare explicită de responsabilități de către fiecare instituție membră în domeniul său de competență.

6. **Caracter interministerial al actului normativ.** Spre deosebire de ordinele departamentale clasice, actul normativ este semnat de conducătorii a 14 autorități publice centrale

și instituții de stat, conferind Consiliului o legitimitate instituțională extinsă și asigurând angajamentul la cel mai înalt nivel executiv al tuturor instituțiilor implicate în procesul de conectare la eu-LISA.

7. Transparență instituțională. Regulamentul prevede explicit publicarea informațiilor despre activitatea Consiliului pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne, asigurând accesul publicului la informații privind progresul conectării Republicii Moldova la ecosistemul eu-LISA.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni de alternative nu sunt

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocări financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu conține prevederi care ar avea consecințe negative asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului care poate fi accesat la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16405

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul ordinului este plasat pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, compartimentul „Transparența decizională”, directoriul „Proiecte de acte normative remise spre coordonare” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit raportului de expertiză al Centrului Național Anticorupție, în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „expertiza anticorupție a proiectelor actelor normative prevăzute la art. 6 lit. e)–h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție aprobată de Centrul Național Anticorupție”.

Astfel, urmare a efectuării expertizei anticorupție a proiectului, în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei aprobată de Centrul Național Anticorupție, se constată lipsa factorilor sau riscurilor de corupție în cuprinsul proiectului de act normativ.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea proiectului de act normativ nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative. Proiectul este compatibil cu prevederile actelor normative care reglementează domeniul în cauză și corespunde exigențelor tehnicii legislative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aprobarea proiectului nu necesită măsuri suplimentare.

Secretar de stat

Victor GROSU